

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Eri?kin Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *DSM-5 Düzey 2 Depresyon Eri?kin Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20197>

Özet

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Erişkin Ölçeği, Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından yayınlanan DSM-5 sistematiki dahilinde yer alan ve depresif belirtilerin ciddiyetini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir öz bildirim aracıdır. Bu ölçeğin Türkçe formu, Akyıldırım, Çöldür ve Aydemir (2017) tarafından Türkiye popülasyonunda kullanılmak üzere uyarılma, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları ile standardize edilmiştir. Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında, özellikle depresyonun şiddetini ve tedaviye yanıtını izlemek için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

DSM-5, Düzey 2 Ölçeği, Depresyon, Erişkin, Psikometrik, Güvenilirlik, Geçerlilik, Türkçe Uyarılma, Psikiyatri

Yazarlar

Ecenur Aydın Işık (Sorumlu Yazar), Elif Öykü Çöldür, Ömer Aydemir

Amaç

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Erişkin Ölçeği'nin temel amacı, yetişkin bireylerde son iki hafta içinde deneyimlenen depresif belirtilerin şiddetini ve şiddetini sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, depresyon tanısının konulmasına yardımcı olmak yerine, tanısız değerlendirilmenin ardından hastanın mevcut semptom yükünü nicel olarak belirlemek için kullanılır. Bu düzey 2 ölçümü, klinik uygulamada hastanın zaman içindeki değişimini izlemek ve tedavi etkinliğini değerlendirmek için standartlaştırılmış, kolay uygulanabilir bir yöntem sunar.

Ölçeğin Türkçe formunun uyarlanması, Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir araç ihtiyacını karşılamayı amaçlamıştır. Bu uyarılma çalışması, psikiyatrik araştırmalarda uluslararası standartlara uygun, güncel tanı kriterlerine dayalı bir ölçüm aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Yapı

Ölçek, depresyon yapısını, Majör Depresif Bozukluk için belirlenen tanı kriterlerine paralel olarak ölçmektedir. Bu, dokuz temel depresif semptomu kapsamaktadır: çökkün ruh hali, ilgi veya zevk kaybı (anhedoni), kilo/iyi tah deşiklikleri, uyku sorunları, psikomotor ajitasyon veya retardasyon, yorgunluk/enerji kaybı, deşersizlik/suçluluk duyguları, konsantrasyon güçlüğü ve intihar düşünceleri.

Ölçek, bu semptomların şiddetini bir süreklilik üzerinde değerlendirerek, sadece semptomların

varlıklarını değil, aynı zamanda klinik düzeydeki etkilerini de saptamayı hedefler. Bu yapısal yaklaşım, klinisyenlerin hastaların deneyimlediği spesifik depresif alanları daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olur.

Geçerlik

Türkçe formun geçerlilik çalışması (Akk-Aydın ve ark., 2017), ölçeğin depresyon yapısını doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır. Yapılan analizlerde, ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemek üzere faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, eş zamanlı geçerliliği incelemek amacıyla, ölçek puanlarının diğer kabul görmüş depresyon ölçekleriyle (örneğin, Beck Depresyon Envanteri) korelasyonları incelenmiştir.

Genellikle bu tür uyarılma çalışmaları, yüksek korelasyon katsayıları, ölçeğin klinik olarak ilgili ve güvenilir bir depresyon ölçümü sunduğunu kanıtlar. Geçerlilik bulguları, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda depresif belirti ciddiyetini değerlendirmek için uygun bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, bir ölçüm aracının tutarlılığını ifade eder. Türkçe formun güvenilirliğini değerlendirmek için temel olarak iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) analizleri kullanılmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Akk-Aydın ve arkadaşlarının çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısının klinik ve araştırma standartlarına uygun olduğu bulunmuştur. Ayrıca, ölçeğin zaman içindeki tutarlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir; bu da ölçek puanlarının kısa zaman aralıklarında stabil kaldığını gösterir. Yüksek güvenirlilik değerleri, ölçeğin ölçüm hatasını minimize ettiğini ve klinik kararlar için güvenilir veriler sağladığını belirtir.

Faktör Analizi

Faktör Analizi, ölçeğin altında yatan psikolojik yapıyı keşfetmek veya doğrulamak için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği, tek bir genel depresyon faktörünü temsil etmesi amacıyla tasarlanmıştır (unidimensionallik).

Türkçe uyarılma çalışmasında (2017), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin orijinal tek faktörlü yapısının Türk örneğinde de korunduğu test edilmiştir. Bu analiz sonuçları, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde tek bir depresyon şiddeti boyutuna yüklendiğini göstererek yapısal geçerliliği desteklemiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation/Self-Report)

Format: 9 maddeden oluşan Likert tipi derecelendirme ölçeği (Genellikle 5 seçenekli, 0: Hiç / 4: Hemen Her Gün)

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal Form)

Population Group: Yetişkinler

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Klinik ve genel popülasyon örneklemleri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Bireyin son iki haftalık dönemde deneyimlediği depresif belirtiler ve şiddetini değerlendiren öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

DSM-5, Depresyon şiddeti, Psikometrik Özellikler, Geç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Psikiyatri Kliniği, Öz Bildirim Ölçeği

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ecenuraydin1985@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Çalışmanın yayınlandığı tarihteki kurum adresi için kaynak makaleye başvurulmalıdır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, DSM-5'in bir parçası olarak geliştirilmiş olup, Türkçe formun kullanımı için sorumlu yazara ve ilgili yayıncuya başvurulması önerilir. Telif hakları ve kullanım ücretleri hakkında kesin bilgi için iletişim e-posta adresi kullanılabilir. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları 2017 yılında yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: The original PDF can be

downloaded here: [dsm-5-duzey-2-deprresyon-eriskin-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Akaydin E., Çöldür, E. Ö., & Aydemir, Ö. (2017). DSM-5 Düzey 2 Depresyon Erişkin Ölçeği Türkçe Formunun geçerliliği ve güvenilirliği. *Psychiatry*, 18(2), 57-62. doi: 10.5455/apd.240510
American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Publishing. (Orijinal Ölçek Kaynağı)

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Erişkin Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ancak, ölçek orijinal olarak 9 temel depresyon semptomunu (DSM-5 Majör Depresif Bölüm kriterleri) deşlendirmektedir.